

L'ors é lo piquiò berdjé

Dindèn un piquiò mite izolà protcho du bo vichcae un vièi omme é lo cho névou. Y avitaon un tropé dé fèe, cahquieunne biantche é d'atre nire. Lo minà ou minae li fèe lardjé dindèn lo bo. In caressèn lo pi gratsious ou dit : « Lo sèi qué vo-z-atre lanmèri mindjé l'erba di pra, ma tsella dèi éhtre sèa é intéchà dindèn lo paì pé doni-vo-la mindjé d'ivér ». Dindèn lo bo, pa louén dou mite, y ire un pra davò un piquiò lai ou méntén. Lo piquiò berdjé s'afermae la toui li djor dévàn dé torni i mite é : « Djuouet, trentécattro, tsincanta », ou contae li chè fèe intàn qu'i béaon.

Un djor qué ire la, l'a viù aruvé un gro ors : « Lo bo a l'è dé mè é li tiè béhte i l'an pa ren a qué fére tseu ! », di l'ors in féjèn sembiàn dé volé taqué li fèe.

Lo berdjé aloura l'a suplia-lo : « Té démando pé piéjì, lacha chté li miè fèe ! Lo miò pappagràn é iò, l'in pa qué tso pé vivre ». Indonca l'ors sé léva dret su li patte dé déré é ou dit : « Té voi doni na chance : sé ti mé si dire qué adjo i l'èi, lacho po chté lo tiò tropé. Ti pot pènsé-ie tanque dumàn, no véén po ique a mima oura ». Lo berdjé tracatsà torna vitto i mite, é ou conta tot tsen qué l'a capità ou cho pappagràn. Lo vièi pénsa na quiéta, apré ou dit : « Imprén-te-la pa piquiot, ié la féjèn po prou ! Pa po deutta qué un gro ors sia pi fin qué un vièi omme... Ouèi apré duni ti vit, come la cohtuma, lardjé li fèe dindèn lo bo ; ou mimo tén, ti couèi po totte li bibérole qué ti vèi é ti coppe po totte li ramme to li foye a totte li verne qué ti troe ».

Lo piquiò berdjé l'at fét to tsen qué lo pappagràn l'at deu-ie, l'at couèyù pién dé bibérole é dé ramme to li foye, pé apré amountoni-ie su lo bor da goya é cora lo solèi l'at ala-se couché, l'ae taca-ie a na fisella dehtendouà dé na pianta a l'atra, intor dou pra. Apré tot tsou travai, l'ae pénsà : « Ora l'èi pa d'atro a fére qué mé catché déré un bochón é aténdre ».

Can la leuna sé léva, l'ors aruva. Ou sé léva dret su li patte dé déré é sobra a botcha inverta :

*« Qué dé boboroye... Qué dé foforoye...
Can mimo davò li miè tsent an, l'ao mai viu-ne tan ! »*

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Can la leuna sé coutcha, lo berdjé, qué l'ae to bin ehcoutà, sor dé déré lo bochón é vat vitto i mite to contèn : « Ah aaah, lo pappagràn l'a fran aviù na bona idé ! ».

Lo djor apré, torna minì bére li fèe ou mimo pra. To subeut, l'ors aruva in nanquien-se. Torna lévé-se dret su li patte dé déré é ou dit : « Aloura, ti sit diré-mè qué adjo i l'èi ? ».

« Teu t'it tsent an, ié rehpòn lo garsón, é l'è aruvà lo moumèn qué ti té gavisse dé ique ! ».

Dou nervous, l'ors sé morts na patta é sé nen vat ou fon dou bo dé dou l'a pa po ma végnì.

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Alexis Bétemps, Lidia Philippot, *Merveilles dans la vallée - Le Val d'Aoste conté - Collection Le miel des contes*, Imprimerie Slatkine, Genève 2006

Texte publié en 2009 sur « Lo Gnalèi »

Collaborateur de Challand-Saint-Anselme pour la traduction : Roberta Brochet

La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique

Mise à jour de la graphie : octobre 2013